

Stjörnugrís hf
Saltvík 1
116 Kjalarnes

Reykjavík, 9. september 2020
UST202003-041/H.E.
08.12.02

Efni: Reglubundið eftirlit þann 9.6.2020, hjá Stjörnugrís hf. Melum

Þann 9.6.2020 fór fram eftirlit í svínabú Stjörnugrís hf. að Melum í Melasveit. Í samræmi við 57. grein reglugerðar nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit sendist meðfylgjandi eftirlitsskýrsla.

Staðfest var að úrbótum vegna tveggja eldri frávíka varðandi malbikun á lóð og yfirbyggingu safnþróar er ekki lokið. Þeim frávikum verður fylgt eftir með sér bréfi.


Tveimur ábendingum var komið á framfæri varðandi skráningar og söfnun regnvatns framan við neðri safnþró. Tvö ný frávik komu fram er varða:

1. Frávik frá gr. 4.2 í fylgiskjali með starfsleyfi. Kvittanir um móttöku spilliefna og hættulegs úrgangs eru ekki til staðar og ekki er haldið utan um skráningar á viðhaldi og eftirliti með mengunarvarnarbúnaði.
2. Frávik frá gr. 4.3 fylgiskjali með starfsleyfi og reglugerð 851/2002 um grænt bókhald. Grænu bókhaldi fyrir rekstrarárið 2019 var skilað inn 27. ágúst sl. en því ber að skila fyrir 1. maí fyrir undangengið rekstrarár skv. reglugerð 851/2002 um grænt bókhald.

Umhverfisstofnun óskar í þessu sambandi eftir tímasettri áætlun um úrbætur á framangreindum frávikum í tölulið 1 í samræmi við 58. grein reglugerðar nr. 550/2018 og að áætlunin berist stofnuninni eigi síðar en 30.9.2020.

Virðingarfyllst


Halla Einarsdóttir


Helga Rut Arnarsdóttir

Afrit: Heilbrigðisnefnd Vesturlandssvæðis

Dags eftirlits	9.6.2020	Ábyrgðarmaður eftirlits	Halla Einarsdóttir
Fyrirtæki	Stjörnugrís hf.	Eftirlitsmaður	Helga Rut Arnarsdóttir
Heimili	Melar, Hvalfjarðarsveit	Tegund eftirlits	Reglubundið fyrra eftirlit
Kennitala	6006670179	Flokkur	Pauleldi
Fulltrúi fyrirtækis	Geir G. Geirsson	ÍSAT nr.	01.46.0
Fulltrúi fyrirtækis	Marek	Staðsetning	

NIÐURSTAÐA EFTIRLITS

Farið var í fyrra reglubundna eftirlit ársins í svínabú Stjörnugrís að Melum. Í eftirlitinu var staðfest að úrbótum vegna tveggja eldri frávíka er enn ólokið. Áætlað er að frávíki varðandi malbikun verði lokið um næstu mánaðarmót en ekki liggur fyrir tímasett úrbótaáætlun varðandi frávik um yfirbyggingu safnþróar.

Tvö ný frávik voru skráð frá starfsleyfi og tveimur ábendingum var komið á framfæri.

UMFANG EFTIRLITS

Boðað umfang eftirlitsins var eftirfarandi:

1. Farið yfir stöðuna frá síðasta eftirliti og úrbætur útistandandi frávíka.
2. Eigið eftirlit og skráning skv. 4. kafla. í starfsleyfisskilyrðum
3. Aðlögun að kröfum BAT niðurstaðna.
4. Skilyrði fyrir dreifingu svínamykju skv. gr. 2.6. og 2.9-2.13 í starfsleyfisskilyrðum.
5. Áhættumat til ákvörðunar á tíðni eftirlitsferða.
6. Skráning olúgeyma skv. reglugerð nr. 884/2017.
7. Kynning á verklagsreglum vegna sóttmengaðra dýrahæja.
8. Skoðunarferð

1. Síðasta eftirlit fór fram 17. desember 2019 en þá var skráð frávik að starfsleyfi var ekki tiltækt í starfsstöðinni þegar eftirlitið fór fram. Úrbótaáætlun vegna tveggja eldri útistandandi frávíka hefur ekki verið lokið.

- Malbikun á lóð umhverfis eitt eldishúsið hefur tafist en er fyrirhuguð seinna í mánuðinum. Verktaki hefur verið ráðin í að malbika plan í Saltvík og mun í kjölfarið malbika lóðina á Melum. Samkvæmt ákvæðum starfsleyfis skal vera bundið slitlag á svæði þar sem að afhending dýra fer fram.

- Yfirbygging skítaþróar. Fremri skítaþró er án yfirbyggingar. Rekstraraðili ræddi um náttúruleg skorpa sé nefnd sem möguleg lausn í stað yfirbyggingar samkvæmt BAT niðurstöðum en nógildandi starfsleyfi gerir kröfur um að safnþró skuli vera yfirbyggð. Vakin er athygli á að skv BAT niðurstöðum er tekið fram að: Náttúruleg myndun skorpu á e.t.v. ekki við í köldu loftslagi og/eða á fljótandi húsdýraáburði sem inniheldur lítið af þurrefni. Náttúruleg skorpa á ekki við í þróum þar sem hræring, fylling og/eða losun fljótandi húsdýraáburðar gerir náttúrulega skorpu ótrausta. Í eftirlitnu var farið upp á safnþró og spítu stungið í gegnum yfirborð skítsins. Skíturinn flýtur upp og því þéttari upp við yfirborð en neðar í haugnum en ekki var skorpa á yfirborðinu.

2. Farið var yfir skráningar og eftirlit með mengunarvarnabúnaði.

Tíðni tæminga á deildum eru um 15 vikur. Lögð voru fram skráningarblöð yfir dreifingu mykju á hvert tún. Ekkert meiriháttar viðhald hefur verið á mengunarvarnabúnaðinum og engar skráningar þar um. Engin mengunarslys hafa verið skráð frá síðasta eftirliti og þær kvartanir sem hafa borist hafa borist í gegnum Umhverfisstofnun. Minniháttar viðgerðir og olúskipti eru gerð á vélum á vélaverkstæði og samkvæmt upplýsingum rekstraraðila er spilliefnum sem falla til þar ráðstafað til Sorpu. Móttökukvittanir úrgangs og spilliefna láu ekki fyrir þegar eftirlitið fór fram.

3. Rætt var um kröfur sem settar eru fram í BAT niðurstöðum en fjögurra ára aðlögunartími frá útgáfu þeirra mun renna út í febrúar 2021. Rekstraraðili telur ekki þörf á viðamiklum framkvæmdum til að uppfylla skilyrði BAT niðurstaðna.

4. Farið var yfir skilyrði fyrir dreifingu svínamykju. Skráningar á dreifingu frá 3. -15. apríl voru lög fram í

eftirlitinu. Mælingar voru gerðar á niturmagni í mykjunni í byrjun árs 2019 og fylgst með niturmagninu út frá skráningum á magni sem dreift er hverju sinni.

5. Með breytingu á lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir og með reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit eru nú komin inn ákvæði um að tíðni eftirlitsferða skuli miðast við kerfisbundið áhættumat á umhverfisáhættu vegna starfseminnar. Reglubundnar vettvangsheimsóknir 2020 miðast út frá niðurstöðum áhættumatsins en verður það endurmetið samhliða hverri vettvangsheimsóknum og niðurstöðum úr eftirliti. Til viðbótar við reglubundin eftirlit framkvæmir Umhverfisstofnun óvenjubundið eftirlit t.d. til að fylgja eftir úrbótum frávíka. Samkvæmt áhættumati fellur starfsemi Stjórnugríss að Melum í áhættuflokk A og þar með er áætlað að fara tvisvar í vettvangsferðir á búið í ár. Nánar er greint frá áhættumatinu í landsáætlun um eftirlit og áætlun um reglubundið eftirlit Umhverfisstofnunar sem nálgast má á heimasíðu Umhverfisstofnunar. Rætt var um tækifæri til að lækka stigafjölda áhættumatsins með bættri umhverfisstjórnun á búinu.

6. Umhverfisstofnun og heilbrigðisnefndir hafa skilgreint áhersluverkefni í eftirliti að taka saman skráningar á neyslu-, lausa-, húsa- og bryggjugeymum. Þrjú olúgeymar eru á búinu, einn tengdur ljósavél, einn fyrir olúkyndingu og tveir fyrir vélarekstur. Olúgeymarnir eru þjónustaðir af N1.

7. Í samvinnu með Matvælastofnun hafa verklagsreglur um förgun sóttmengaðs úrgangs verið endurskoðaðar í samræmi við kröfur reglugerðar nr. 674/2017 um heilbrigðisreglur að því er varðar aukaafurðir úr dýrum og afleiddar afurðir sem ekki eru ætlaðar til manneldis. Drög að verklagsreglunum voru send rekstraraðila samhliða boðun eftirlitsins.

8. Í skoðunarferðinni var gengið niður að safnþróum og meðfram ofanvatnslögn niður í fjöru. Einnig var gengið um lóðina hjá eldihúsunum og litið á olútanka. Staðfest var að úrbótum um malbikun er ekki lokið og lagt mat á mögulega náttúrulega skorpumyndun í óyfirbyggðum safntanki. Spítu var stungið í gegnum yfirborð skítahaugsins í safntankinum. Spítan fór í gegn án þess að átak þyrfti til að brjóta skorpu og ekki voru merki um harða skorpu á yfirborðinu sbr. BAT-niðurstöður. Rigningarvatn safnast saman upp við safntankinn en aðgerðir til að dreina vatninu framhjá tankinum hafa ekki borið árangur. Að öðru leiti var snyrtilegt um að lítast á búinu.

Frávik frá

Lýsing á fráviki

gr. 4.2 í fylgiskjali með starfsleyfi.

Kvittanir um móttöku spilliefna og hættulegs úrgangs eru ekki til staðar og ekki er haldið utan um skráningar á viðhaldi og eftirliti með mengunarvarnarbúnaði.

gr. 4.3. í fylgiskjali með starfsleyfi

Grænu bókhaldi fyrir rekstrarárið 2019 var skilað inn 27. ágúst sl. en því ber að skila fyrir 1. maí fyrir undangengið rekstrarár skv. reglugerð 851/2002 um grænt bókhald.

ÁBENDINGAR

Rekstraraðili er hvattur til að bæta á skráningarblöð yfir magn dreifðs svínamykju á hvert tún útreikningum á magni niturs sem fer á hvert tún til að hafa betur eftirlit með að það sé innan starfsleyfismarka.

Enn safnast fyrir regnvatn upp við neðri söfnunartank en rekstraraðili lagði lög til að dreina því framhjá. Framkvæmdirnar hafa ekki borið árangur þar sem að vatn safnast ennþá í stóran poll ofan við safntankinn.

ANNAÐ

Rekstraraðili kynnti hvernig staðið er að þjálfun nýs starfsfólks og kröfur um þekkingu á rekstri Svínabúa. M.a. er gerð krafa um að starfsmenn hafi a.m.k. tveggja ára reynslu af búrekstri áður en þeir koma til starfa á búinu.

Rekstraraðili vinnur að því að fá gæðavottun GÁMES (HACCP) um matvælaöryggi afurða búsin. Rekstraraðili var hvattur til að rýna gæðakerfið m.t.t. krafna BATniðurstaðna um umhverfisstjórnun.

Reykjavík, 09.09.2020

1 Frávik: Framkvæmd telst ekki í samræmi við kröfur sem settar eru fram í starfsleyfi, lögum eða reglugerðum.

2 Ábending: Ástand sem eftirlitsmaður telur vert að vekja athygli á í þágu heilsuverndar, umhverfisverndar og öryggis en sem ekki geta talist frávik.


Halla Einarsdóttir